

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Insaralni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhađa vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 80 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Okupacija novih egejskih otokov

Potopitev sovražne podmornice — Uspešna akcija oklopnih oddelkov v Severni Afriki
Odbit napad indijskih oddelkov v Vzhodni Afriki

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 9. maja naslednje 339. vojno poročilo:

Nemška letala so južno od Malte napadla sovražne ladje. Ena podmornica je bila potopljena in en rušilec poškodovan.

V Severni Afriki so italijansko-nemški oddelki izvršili na solunski fronti z uspehom kronano akcijo s pomočjo oklopnih vozil. Okrog Tobruka je bilo aktivno topništvo. Sovražnik je izvršil letalski napad proti Darni.

Na Egejskem morju smo okupirali otoke Andros, Tinos in Termia v skupini Cikladov.

V Vzhodni Afriki se na vsej fronti nadaljuje ogorčen odpor naših čet nasproti naraščajočemu pritisku napadalca. V noči na 8. april je bil v odseku pri Alagiju odbit močan napad indijskih oddelkov. Pri Alagiju je naša protiletalska topništvo sestrelilo letalo tipa »Gloster«.

Velik uspeh italijanskega letalstva

Rhodos, 10. maja s. Vojni poročevalec agencije Stefani javlja:

Dne 8. maja popoldne se naša torpedna letala podvzela ofenzivo v pasu Tobruka. Letala so napadla tudi blizu Kreta sovražni konvoj štirih trgovskih ladij v spremstvu vojnih ladij. Akcija je bila bliskovita in je imela zelo zadovoljiv uspeh. Trije letalski torpedi, ki so bili vrženi, so zadeli vsak po eno enoto. Zadeta je bila neka kri-

žarka s 7000 tonami in dva parnika z 2000 odnosa 20.000 tonami. Zadete ladje so izstopile iz okvirja konvoja in se ustavile. Vse kaže, da so se te ladje ponotopile. Italijanska torpedna letala so bila pod poveljstvom kapitana Buscaglia ter poročnikov Fascinija in Greca, prvih pilotov letalstva. Drugi piloti so bili Codognini in Musatti.

Dopisnik proslavlja novo sijajno zmago italijanskega letalstva na Egejskem morju, podaja podrobnosti o zasledbi otoka Samosa, ki je največji in najrodovitnejši otok v skupini Cikladov. Obenem naglašja, da italijanske čete, spremljane od letal in lahkih enot vojnega mornarice, niso nikjer zadete na odpor ter so bile z veliko simpatijo sprejete od prebivalstva, ki je v velikih množicah prisostvovalo obredni uradni zasledbi.

Junaška smrt

Arezzo, 10. maja s. Zvezni nadzornik Fašistične federacije Umberto Blandi je padel slavne smrti na grškem bojišču.

Izgube na bojiščih

Rim, 10. maja s. Generalni štab Oboroženih Sil objavlja:

Ugotovljene izgube za mesec april ter one izgube, ki niso bile obsežene v prejšnjih spisih, so naslednje:

Vojška: Na grško-albanski in albansko-jugoslovenski fronti je padlo 2338 mož,

med njimi 4 Albanci. Ranjenih je bilo 12.605 mož, razpršenih pa 5839. Na julijski fronti: mrtvih 34, ranjenih 73, razpršenih 31 v Severni Afriki: mrtvih 164, (samo za 75 je prišlo zanesljivo poročilo), ranjenih 52, razpršenih pa 49.868. Vzhodna Afrika: mrtvih 3270 (samo za 97 zanesljivih poročil), ranjenih 5040, razpršenih 15.300.

Mornarica: mrtvih 39, ranjenih 115, razpršenih 3221.

Letalstvo: mrtvih 39, ranjenih 91, razpršenih 99.

Spiski padlih so bili objavljeni v današnjem izrednem dodatku lista »Le forze armate«. Junaškim borcem in njih družinam gre globoka, neizbrisna hvala za domovine.

Izpraznjevanje Gibraltarja

Madrid, 10. maja s. Iz Gibraltarja poročajo, da je bilo iz tamšnjih trdnjav izsejanih nadaljnjih 2000 ljud. Ves večerjši dan so se vršile protestne manifestacije proti temu ukrepu. Gibraltarska vlada je tudi prepovedala izvoz angleškega denarja nad 10 funtov.

Algieras, 10. maja s. Pri zadnjem vkrcanju izseljencev je izbruhnilo v Gibraltarju nekoliko uporov. Polcija je brezobzirno napadla množico. Pri tem so bile 3 osebe ranjene, mnogo pa jih je bilo aretiranih. Zanimivo je, da gibraltarska vlada ne evakuira samo ljudi, marveč tudi konje, mule in osle.

nija med umikom pri Dunkerqueu, ko je bilo potopljenih skupaj 463.000 ton britanskega brodograja.

Letalski napadi na Nemčijo

New York, 10. maja d. Newyorški večerni listi poročajo pod velikimi naslovi o zadnjem nočnem napadu na Berlin, Bremen, Hamburg in Emden, ki ga je izvršilo 300 do 400 britanskih bombnikov. »New York World Telegram« piše, da je bil to najhujši napad, kar jih je Nemčija doslej doživela. Listi soglasno zatrjujejo, da je veljal napad v glavnem nemškem ladjedelniku in podmorniškim oporiščem. Razen tega so britanski bombniki prvič v svojih poletih dosegli »zapadno Poljsko«. »Associated Press« pravi, da so bile pri tem napadu že uporabljeni iz Amerike dobavljeni bombniki za dolge proge.

Zanimiva epizoda iz Severne Afrike

Berlin, 10. maja d. »Völkischer Beobachter« priobčuje na prvi strani zanimivo vojno poročilo iz Severne Afrike, v katerem se predvsem spominja Solluma, Forta Capuzza in Bardije, čijih imena so povezana z zmagovitimi akcijami italijanskih in nemških čet, združenih v skupnem boju s skupnim sovražnikom. Dopisnik pripoveduje nato naslednji zanimivi vojni dogodek:

Nekaterim angleškim in avstralskim oddelkom se je ponotopilo, da so se izkrcali na majhnih čolnih in se približali pri Sollumu italijansko-nemškemu postojanku. Nočno tišino je iznenada prekinilo streljanje iz strojnih pušk in eksplozije ročnih granat. Začela se je borba,

toča sovražnika, kateremu se je posrečilo na posameznih točkah zasedi pozicije, je bilo treba pregrnati, preden bi mogel izkoristiti svojo iniciativo. Prišlo je do boja na nož. Po polurni borbi se je sovražnik moral umakniti. Poleg enega samega čolna so našli osemnajst angleških trupel. Celotne nemške izgube so bile precejšnje, toda angleške so bile še večje. Rešenci so že plaval na široko morje, kjer so jih zadrževali krogle iz naših strojnih. Sollum je ostal v rokah vojaštva osi trdnje, kakor je bil.

Takšna je usoda, zaključuje dopisnik, angleških vojakov, ki morajo računati z duhovnim in jeklenim blokom italijansko-nemških sil v Severni Afriki.

Boji v Iraku

Bejrut, 10. maja. Poveljstvo iraških čet je službeno objavilo, da je ostal položaj na zapadni in južni fronti nespremenjen. V prvem tednu borb je bilo skupno sestreljenih 49 sovražnih letal. Izvršen je bil uspešni izvidniški polet nad sovražnimi letališči. Angleška letala so napadla Mosul in odvrgla nanj nekaj bomb. Ob tej priliki je bilo sestreljeno eno sovražno letalo.

Kairo, 10. maja s. Palestinski veliki mufti je izdal proglas na prebivalstvo Jemena, v katerem ga poziva, naj podpre odpor Iraka proti angleškim oblastem.

V Perziji ni nemških turistov

New York, 10. maja. Ameriški listi objavljajo iz Ankare domanti tamkajšnjega perzijskega poslanstva, da se brez sleherne utemeljitve vse iz propagandnih virov razširjene vesti o nekakšnem prihajanju nemških »turistov« na področje Perzije.

Iraški vojni minister v Ankari

Carigrad, 10. maja s. Iraški vojni minister je včeraj prisel v Ankaru ter je posetil ministrza za zunanje zadeve, kjer ga je sprejel generalni tajnik Memmenzogli.

Čestitke iraškemu kralju

Ankara, 10. maja s. Predsednik turške republike je poslal brzojavno voščilo k rojstnemu dnevu iraškega kralja. Kralj Feizal se je prav tako brzojavno zahvalil.

Odvzeto bolgarsko državljanstvo

Sofija, 10. maja s. Šefu sabotažne organizacije, ki je bila te dni odkrita v Bolgariji, dr. Dimitrovu je bilo odvzeto bolgarsko državljanstvo.

Svečane proslave „Dneva Vojske“ po vsej Italiji

Duce je prisostvoval veliki dopolavorovski prireditvi v rimski operi — Odlikovanja in napredovanja v vojski

Rim, 10. maja s. Po vsej Italiji so večeraj z velikimi svečanostmi z nešteti prireditvami, resno, kakor to odgovarja današnjim vojnim časom, proslavili »Dan Vojske« in obletnico Imperija. Ves italijanski narod se je večeraj združen ganjeno in navdušen zahvalil svojim slavnim in zmagovitim Oboroženim Silam, ki so na vseh frontah dosegle velike uspehe in zmage, kakršnih se nihče ni nadejal. Italija je odločno na poti do popolne in končne zmage, ki mu jo zagotavljajo genij njenega Duceja, delovne sposobnosti njenega naroda ter junaštvo njenih vojnih sil.

V Rimu je zjutraj poveljnik obrambe na kopnem v spremstvu velikega števila častnikov odšel pred spomenik Neznane junaka in položil predenj velik venec. Vojaška delegacija je bila nato pred spomenikom padlih fašistov na Campidoglio, kjer se je prav tako poklonila manom padlim fašističnih borcev.

V vojašnici Neapeljskega Princa so ob 10. dopoldne v okviru posebne svečanosti Vojske in Fašistične Milice razdelili odlikovanja za vojaške zasluge med častnike in vojake. Razdeljene so bile štiri zlate, šest spanskih, zlatim enakovrednih, 7 sre

Pozdravi prebivalstva Vojski

Visoki Komisar Eksc. Grazioli je sporočil Poveljniku II. Armade Eksc. Generalu Ambrosiju pozdrave v imenu prebivalstva Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 10. maja. (Stefani.) O priliki včerajšnjega bivanja Poveljnika II. Armade generala Vittoria Ambrosia v Ljubljani je izročil Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Ekscelencija Grazioli hrambru generalu pozdrave in izrazil občudovanje vojaški posadki v Ljubljanski pokrajini in njenemu Poveljniku.

General Ambrosio je v imenu svojih čet vrnil pozdrav in zagotovil Visokemu Komisarju neomajno tovarništvo.

Pozdrav Stranke Vojski

Ljubljana, 10. maja. Včeraj dopoldne je namestnik Zveznega Tajnika Fašistične Stranke milični konzul De Turris skupno s funkcionarji Fašistične Stranke obiskal poveljnika armadnega zbora Ekscelencio generala Roberttija ter mu sporočil po navodilih vodstva Stranke najskrajnejše pozdrave Stranke Vojski.

Odgovornost Amerike

Italijanski tisk o vnojem hujskaštvu v Zedinjenih državah

Rim, 10. maja. s. V. »Giornale d'Italia« je objavil znani italijanski politični pisec Virginio Gayda daljši članek o razvoju vojnega hujskaštva v Ameriki. Gayda pravi med drugim:

Prihodnje sredo bo predsednik Roosevelt govoril na zborovanju panameriške unije. Po londonskih zagotovilih bo predsednik v tem govoru očrtal stališče Zedinjenih držav napram vojni v Evropi. Mi s hladnim mirom pričakujemo to Rooseveltovo izjavo. Zato samo beležimo z vsjo objektivnostjo dejstva in kretnje ameriškega vojnega hujskaštva, da ugotovimo, kdo nosi odgovornost za tak razvoj stvari. Stiri glavne točke nedvoumno kažejo sedanje razpoloženje:

1. Iz Evrope že iz golih zemljepisnih razlogov ne grozi Zedinjenim državam nikak nevarnost.

2. Osne sile nimajo prav nikakršnega namena vmešavati se v notranje in zunanje zadeve Zedinjenih držav ter ameriškega življenjskega prostora, razen, ako ta življenjski prostor ne obsega vsega sveta, kakor se je izjavil Stimson, ki zahteva za Ameriko gospodstvo nad Tihim in Atlantskim morjem.

3. Ameriška bojaželjnost je tedaj napačnega ne pa obrambnega značaja. Amerika ne odgovarja izzivanju, marveč sama izziva.

4. Ameriška napadalnost kaže imperialistične namene Zedinjenih držav.

Gayda se v nadaljnjem svojem članku spominja besed Stimsona in Pepperja, ki sta izjavila, da mora Amerika stremeti po gospodstvu nad vsjo zemeljsko oblo. Nadalje podčrtava pisec novna ameriška sovražna dejanja proti onim silam. Med temi je zlasti sklep poslanske zbornice, da se dovoli zaplamba tujih ladij, kar pomeni očitno kršenje nevtralnosti s strani Zedinjenih držav. Zaplamba ladij ne morejo opravljati z nikčerni v Beli hiši. Razprave proti italijanskim mornarjem, ki so svoje ladje napravili neuporabne, so se začele in sedaj je že znano, da je minister za pravosodje Jackson zahteval od sodišča uporabo najvišje stopnje kazni.

Gayda dokazuje z zgornjimi besedami nezakonitost takega postopka. Obenem navaja, da se bodo velike vojaške vaje ameriške vojske začele 25. maja ter zaključuje svoj članek, da se v Zedinjenih državah v resnici pripravljajo za vojno.

Ameriško vmešavanje bo združilo Evropo in Azijo

Milan, 10. maja. s. V. »Popolo d'Italia« je objavil znani novinar Mario Appellius članke, ki pripravljajo italijansko javnost na vstop Amerike v vojno. Pisec poudarja, da je že Roosevelt v nekem svojem govoru omenil, da pomeni spremembo konvojov vstop v vojno, iz česar izhaja zaključek, da so se v Beli hiši odločili za intervencijo v trenutku, ko je Stimson označil kot neobhodno potrebno, da ameriške vojske ladije spremljajo angleške transporte. Pravica za objavo vojne pristojni kongresu. Če predstavlja kongres ameriški narod, je odgovoren za take daljnosežne odločitve, ako pa ameriški narod ne želi vojne, mora preprečiti, da bi kongres proti volji naroda sklenil vstop Amerike v vojno. V ostalem bi udeležba Amerike v vojni znatno spremenila značaj svetovnega spopada, kajti pokazalo bi se, da stoji anglosaški narod v strnjeni vrsti proti vsemu ostalemu svetu.

Appellius pripominja, da je na zastavi, ki jo namerava razviti predsednik Roosevelt napisano v židovskih črkah: Dol Evropa in dol Azija. Roosevelt prevzema s tem težko odgovornost napram Zedinjenim državam, kajti njegovo vmešavanje bo tesno spojilo Evropo in Azijo v enotnem taboru. Japonska se je o tem zelo jasno izrazila. Roosevelt zasleduje dva cilja, finančno gospodstvo Amerike nad svetom in prvenstvo Anglosasov. Poslednji zahteva je Anglija že davno sprejela, prvo pa odklanja ves omikani svet. Bela hiša se moti, pozablja, da sta Evropa in Azija neumrljivi.

Odpor med Rooseveltovimi pristaši

Washington, 10. maja. d. Senator George, ki je zagrizen pristaš predsednika Roosevelta in je običajno glasoval za vse njegove predloge, je nedavno izjavil, da ne bo glasoval za spremembo ameriških vojnih ladij pri angleških transportih, kor noče glasovati za vojno. Drugi senator Tobi je med živahnimi protesti Rooseveltovih privrženec trdil, da se ameriška vlada na vsa moč trudi, kako bi prikrila ameriški narod dejstvo velikanskih izgub na Atlantskem, ameriški admiral Land pa je sedaj odkril, da so bili potopljene samo 4% ladij, ki so odplule iz ameriških pristanišč, če im so pristaši vojne napadi ameriški narod z divjimi govoricami, kakor da znašajo te izgube 40%. Tudi vladni tajnik Erly je hotel s prezirnim odpravi Lando-ve številke, ki so izračunale dobrodošol argument. Dejal je, da admiral Land svojih števil ne zajema iz uradnih virov admiralitete, marveč iz tiska.

Naše gospodarstvo tesno zvezano z Italijo

Alessandro Camuri, poseben dopisnik »Popolo d'Italia«, poroča dne 8. t. m. svojem listu o zanimivem razgovoru s slovenskim trgovcem:

»Pozno popoldne smo sedeli v »Nebo-tičniku«, eni izmed največjih ljubljanskih kavarn, ki je zgrajena v tri nadstropja. Ta tri nadstropja leže vrhu dvanaestnadstropnega nebodera, s katerega se ponuja očem širok razgled po ljubljanski kotlini. Blizu nas je slovenski trgovec čital v »Popolo d'Italia«, ki so ga pravkar prodajali, dopis o radovoljni vneti Slovencev, da se prilagode novemu življenju. Ko je zložil list, se je trgovec — naš znanec iz teh dni — približal, in izhajaje od tega, kar smo včeraj napisali o naravnih gospodarskih orientacijah pokrajine, rekel nekako tole:

»Slovinci smo jeli pomen Italije za našo deželo šele takrat prav spoznavati, ko so nas v Ženevi prisilili, da smo prekinili trgovske zveze, napolnjene z Italijo. Na misli mi je dca sankcij.

Šele tedaj, ko bi bili morali drugim na ljubo postati vaš sovražnik, smo začutili, kaj pomeni za nas Italija in kako ne-fočljiva je potreba po dobrih odnosih z ožem slovenskega blagostanja. S tem da so nas prisilili k sankcijam, so nas upropastili. Kar odkrito povejmo: ko se je pokazalo, da bo v Abesiniji vojna, smo vsi izprevideli možnost izvrstnih kupcij; močno smo upali, da bomo mogli izdatno razširiti dobičkanostne zveze, ki smo jih bili v normalnem času navezali z Italijo.

Lahko si zamislite naše razočaranje in razočaranje slovenskega kmečkega ljudstva, ko je zaradi sankcij prišla na Slovenijo huda kriza, namesto da bi se bila kupcija povečala, kakor smo upali. Izvoz lesa je bil mahoma prekinjen, kmetom so usahnili dohodki, delavci so ostali nezaposleni, kriza se je razširila na vse gospodarsko življenje. Kar pravim o lesu, velja tudi o vsej ostali kupciji: o izvozu živine, mesa, perutnine in jaje.

Slovinci smo dobro vedeli, da ne moremo živeti samo ob svojih lastnih virih; dobro smo vedeli, da se moramo nagibati proti deželi, ki nam bo dajala tudi gospodarsko oporo... Zmerom smo napeljavali vodo na svoj mlin. Našega političnega vprašanja nikakor ni mogoče ločiti od gospodarskega vprašanja, in popolna rešitev gospodarskega vprašanja je nemogoča brez naslombe na Italijo. To je danes vsakomur jasno — tem bolj, ker nam priključitev k Italiji ne daje samo naravnega tržišča za naše proizvode in pridelke, ampak nam tudi zagotavlja spoštovanje narodne dediščine, ki smo jo ljubosumno čuvali: vere, jezika, kulture itd.

Da končam: sankcije so v končnem učinku koristile nam in vam; kajti od tistih dob smo jasno razumeli, kako tesno je usoda slovenskega gospodarstva, ki je hkratu usoda Slovenije, povezana z dobrimi odnosi do Italije.

Delo Delegacije za Vzhodne železnice

Značilna za novi položaj naše pokrajine in sosednih ozemelj, zasledjen od italijanskih Oboroženih Sil je naglica, s katero se dela na zboljšanju prometnih zvez. Posebno važna je v tem pogledu vloga Delegacije za Vzhodne železnice, ki je takoj ob zasedbi prevzela vodstvo in nadzorstvo nad vsemi železniškimi progami v Ljubljanski pokrajini, kakor tudi v dalmatinskem primorju in njegovem zalodju.

Delegacija vodi in nadzoruje službo na progah, ki se nadaljuje z vsem že prej zapostavljenim osebjem, in to — poudarja Alessandro Camuri v »Popolo d'Italia« — kar najbolj vneto in točno. Organi Delegacije skrbijo tudi za obnovo zvez, kjer so presekane, in gleda na to, da se vsa nujna dela hitro opravijo.

Obnova železniške službe se neposredno obglasi v poživljenju prometa. Potniki in blago se redno dopuščajo na vseh progah, čeprav so le-te še dokaj obremenjene z vojaškimi transporti. Ti prvi dnevi so Delegaciji že zadostovali, da je vsaj do polovice obnovila normalni promet. Železnice so vse na parni pogon in lahko izkoriščajo tudi nekatera ležišča lignita, ki se nahajajo v zasledenem pasu. Hkratu se zbira vozi v in stroji, ki so bili raztreseni malone povsod, tako da se tudi v tem važnem pogledu naglo bližamo normalni storilnosti železnice.

Iz Hrvaške

Pregledovanje dobrovoljskih zemljišč. Zadnje dni je posebno poverljivost pregledalo nekatere mestne dele Zagreba, kjer namenjajo zgraditi hrvaške delavske družinske hišice. Predvsem so pregledali zemljišče v Dolnji Dobravi, nedaleč od Maksimira. Tu so bila nekatera zemljišča svoj čas izročena bivšim dobrovoljcem. Te bodo zdaj razdelili na skupnem zemljišču zgradili kalih 50 delavskih hišic. »Hrvaški narod« pravi, da bodo delavske hišice lene in čiste in da bodo stale po 130.000 din. Predvsem bodo take hiše dobile družine z večjim številom otrok. V samem Zagrebu je okrog 30 odstotkov vsega hrvaškega delavstva, zato bo Zagreb tudi dobil primeren delež celotne vsote, namenjene za zidanje hrvaških delavskih družinskih hišic.

Rektorat akademije likovne umetnosti v Zagrebu objavlja, da se je redni pouk na akademiji pričel s 1. majem.

Izgon beračev in petepuhov. Politijsko ravnanstvo v Zagrebu je naročilo svojim organom, naj takoj preženo z ulic in trgov beračev in

La grandiosa celebrazione della Giornata dell'Esercito

Tutta la città saluta con entusiasmo e con gioia le superbe truppe in marcia

Lubiana, 10 maggio. Ieri, lo spazio non ci permise di pubblicare anche in lingua italiana il resoconto della magnifica rivista militare che ebbe luogo a Lubiana, nella ricorrenza del quinto annuale della Fondazione dell'Impero e della Giornata dell'Esercito. Ci premeva anzitutto di far conoscere alle popolazioni slovene come Lubiana, il capoluogo della più giovane Provincia d'Italia aveva celebrato con solenne gioia serena la sua prima festa nazionale in seno alla nuova grande Patria. Ornata di bandiere e di vessilli, inondata di luce e di fragranza primaverile, rigurgitante di schiere giovanili di tutte le scuole e di folle di cittadini, Lubiana accolse spontaneamente alla grandiosa manifestazione di forza e di orgoglio delle gloriose Forze Armate del-

l'Italia vittoriosa del Re Imperatore Emanuele III e del Duce Benito Mussolini. L'imponente rivista militare, cui presero parte i Granatieri del I. Reggimento, i Fanti della Divisione «Re», gli Alpini che, insieme ai Bersaglieri, entrarono i primi a Lubiana il giorno 11 aprile, le Camice Nere, gli Artiglieri, i Genieri, i reparti motorizzati e specializzati, si svolse sul rettilineo che congiunge la Bleiweisova cesta (Via Bleiweis) e il centro della città con i sobborghi di Vrhnika e di Horjul, ad ovest del capoluogo, da dove erano arrivati i reparti per sfilare, unitamente alle Forze Armate della città, davanti all'Ecc. il Generale Ambrosio, Comandante della 2a Armata che, seguito dall'Ecc. il Gen. Robotti, Comandante del corpo d'Armata e dall'Ecc. il Gen. Fiorenzoli, Comandante della

Divisione «Re», dopo aver passato le Forze Armate in rassegna, s'era fermato con il seguito allo sbocco dell'Aleksandrova cesta (Via Alessandro), di fronte al palco di onore dove avevano preso posto l'Alto Commissario Ecc. Emilio Grazioli, l'Ecc. il Vescovo dott. Rozman, il sindaco dott. Adlesic, il Console generale del Reich, signor Brosch, il Console della Milizia e Vicefederale del P.N.F. De Turris, il Console generale Guerrini Maraldi, il Rettore dell'Università dott. Slavič, l'ex Bano della Slovenia, dott. Natlačen, l'Ecc. Cambiaglio e altre personalità.

Nella tribuna, a sinistra del palco d'onore, ornata pure di bandiere tricolori e di piante ornamentali, avevano preso posto gli invitati, tra i quali abbiamo notato numerosi rappresentanti della vita economica, sociale e culturale della città, funzionari dell'Alto Commissariato, del Municipio, delle amministrazioni pubbliche. Bene rappresentata anche la stampa cittadina, accanto agli inviati speciali dei principali giornali di Trieste, Venezia, Milano, Torino, Genova, Roma. I fotografi e gli

operatori cinematografici erano all'opera per fissare sulle pellicole le magnifiche scene che si svolgevano, attestando la potenza dell'Italia in armi, davanti agli 80.000 occhi di uomini e donne, accorse anche dai paesi vicini per ammirare lo spettacolo imponentissimo. I più intraprendenti erano saliti persino sul tetto della nuova Galleria Moderna, in costruzione all'ingresso del Parco Tivoli.

Frattanto la banda dei Granatieri e quella del Corpo d'Armata, fermatesi presso le tribune, salutavano, tra l'entusiasmo e le acclamazioni frenetiche del pubblico il magnifico reparto dei Reali Carabinieri che aprivano la sfilata, seguiti dal superbo Reggimento dei Granatieri di Sardegna, con la vecchia bandiera, ricca di gloriosi ricordi e di ben meritate decorazioni che destavano l'ammirazione generale con il cadenzato e sonante ritmo marziale del passo romano.

Con pari sentimenti di ammirazione e di simpatia, che prorompevano dalle facce sorridenti dell'immensa folla, sfilarono i Fanti del 2° Reggimento della Divisione

«Re», con a capo la bandiera altrettanto gloriosa, il 13. Battaglione Mortali da 81, il Battaglione «Val Pellice», il Battaglione «Val Cenisia», il 3. Battaglione delle Camice Nere da Montagna, il Battaglione del Genio in formazione, la 13. Compagnia cannoni da 47/32, il II Gruppo somigliato del 23. Regg. Artiglieria «Re», il Gruppo Artiglieria alpina «Val d'Adige», il 1. e il 3. Gruppo del 23. Reggimento Artiglieria «Re», il raggruppamento Artiglieri del Corpo d'Armata, i reparti del Genio motorizzati, 11. compagnia chimica e i vari elementi dei servizi autocarri.

Alla fine della sfilata, che durò quasi 2 ore, il Comandante della II Armata, Ecc. Ambrosio si avvicinò al palco d'onore per salutare l'Eccellenza l'Alto Commissario e le autorità presenti. Non si poteva celebrare più degnamente la giornata dell'Esercito che con la sua perfetta organizzazione destò nuovi sentimenti di ammirazione e di simpatia tra le popolazioni della nuova Provincia di Lubiana, che si sente lieta e felice di riconciare una vita novella nell'ambito potente e glorioso dell'Italia Fascista.

Tako je padel Maribor

Tiste dni pred cvetno nedeljo je leglo na Maribor prečudno vzdušje. V ozračju je bilo čuti nekako težo, ki se je polasčala ljudi. Po 27. marcu je na tisoče Mariborčanov, predvsem žena in otrok, zapuščalo Maribor. Potovali so v najrazličnejše smeri: v Ljubljano, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Banjaluko, pa tudi na deželo v sorodnikom in znancem. V teku par dni le nudil Maribor sliko izumirajočega mesta. Tiste živahnosti, ki jo je dajala in prilivala mestu predvsem dijaška mladina, ni bilo več, potem ko so bile šole zaprte.

Sirene so zatulile

V takem razpoloženju in vzdušju nas je doletela cvetna nedelja. Že zarana so brneli čez mesto nemška letala, ki so nadaljevala polet proti jugu. Kakor druga mesta, je preživel tudi Maribor, ki je imel nekaj dni pred cvetno nedeljo svoj resni zračni alarmni »ognjeni krst«, ob nešteti zračnih alarmih, ki so si sledili v večjih ali manjših presledkih. Sirene so tulile vseprek, tako da niso ljudje prav za prav niti vedeli, kdaj je pričetek, kdaj konec alarmnih opozoril in svaril. Letala so brnela čez Maribor v splošnem se precej visoko, le proti 15. uri se je pojavilo v bližini poslopja carinske pošte na Aleksandrovi cesti nemško letalo, ki je približno čez bližnje strehe, se p tem ostro zaokrenilo in odletelo nazaj proti severu. Na cvetno nedeljo se je pokazalo, da so bili nekateri Mariborčani ob tej priliki precej nedisciplinirani in tudi neprevidni. Podcenjevali so resnost položaja, postajali po trgih in ulicah ter opazovali let brnečih letal, ki so švigala nad mestom, vendar so k sreči prizanašala lepemu, prijaznemu mestu ob Dravi.

Tako so se vrstili zračni alarmi do noči. Čez dravski most pa so ljudje od rane ure do večera vozili na vozičkih najpotrebnejše. Zapuščali so mesto, ki je naslednji dan še bolj izumrlo. Zatekli so se na Pohorje in bližnje naselbine, kjer so upali preživeti težke dni vsaj v nekoliko manjšem razburjenju.

Tudi v ponedeljek so venomer tulile sirene in nam še bolj vznemirjale živce. Popoldne je razburila Mariborčane druga vest: prišlo je sporočilo, da bodo pogнали v zrak oba mosta in tudi brv, ki je vezala Koroski mestni okraj s Studenci. Tudi je bilo sporočeno, naj se ljudje založijo z vodo, ker pojde obenem z glavnim mostom v zrak tudi vodovodna napeljava pod mostom. Malokateri Mariborčan je pred opozorilom vedel, s kakšnimi resnimi posledicami je združena misel, porušiti most. Ljudje so znosili skupaj posode, kolikor so jih imeli in kolikor so jih mogli dobiti, ter jih napolnili z vodo, prav

tako tudi kadi po kopalnicah, da bi bili v primeru potrebe preskrbljeni več dni z vodo, ki je bila napeljana v središče mesta z desnega dravskega brega.

Dve silni razstrelitvi

V popoldanskih urah je bil glavni most prizorišče paničnega beganja. Svoji z levega dravskega brega so leteli po svojce, ki so morda par minut pred opozorilom krenili čez most na drugo stran. Castnik, ki je stal na mostu z uro v desnici, je kazal precejšnjo nervoznost: Most ni bil prazen in prost. Begajoči ljudje so hiteli v obe smeri.

Proti večeru pa je ob napovedani uri gromko zazgromelo, da se je zemlja stresla od silnega pritiska. Živčno slabši so si na tleh useli z vato, da so lažje prestali trenutek grozne eksplozije. Nekateri so se zatekli celo v zaklonišča in proti Kozjaku Ves Maribor do skrajne periferije se je razmajal, ko da ga je zajela sila huđega potresa. Ponosni veliki most se je sesul v žalostne razvaline. Ob desnem bregu je bil porušen v ravni črti: ko da bi bil presek; z levega brega proti sredini pa je ostal. Pritisk je bil ob eksploziji tolik, da so daleč naokoli popokale šipe in da je razmetalo opeke na strehah bližnjih hiš, katerih lastniki so imeli zaradi tega precejšnjo škodo.

Čez uro je sledila druga, nič manj silovita eksplozija, ki je ostro pretresla zemeljske plasti in ozračje. Železniški most se je z obeh bregov zrušil proti sredini, tako da so pozneje ljudje lahko šli z levega brega navzdol do sredine, potem pa navzgor proti desnemu bregu. Tudi brvi ni bilo prizanešeno, meljski brod pa je že pred tem žalostno splaval po Dravi. Par dni pozneje so Nemci v bližini, kjer je bil brod, že uredili pontonski most, dva dni zatem pa postavili na mestu, kjer je bil svoj čas stari leseni dravski most, nov leseni most. Adolf Hitler-Brücke, in napeljali pod njim vodovodne cevi z nekoliko manjšim premerom, kakor so ga imele prejšnje pod porušeni mostom, tako da je par dni pritekala voda zaradi slabjšega pritiska le iz kletnih in prillčnih vodovodov.

Skladišče v plamenih

Proti večeru je nad Mariborom začelo nebo v krvavo rdečem sijaju. Pogorelo je onstran Drave vojaško intendatsko skladišče, v katerem so bile nagrmadene ogromne količine živil, predvsem moke, masti in riža, ob katerih bi bil Maribor lahko živel par mesecev. Vojaki bivše jugoslovanske vojske so bili po več dni brez hrane, malomarni odgovorni poveljniki pa so držali v skladišču neverjetne mno-

žine živeža, ki je bil v zadnjem trenutku pred umikom zažgal. Bil je to požar, kakršnega v povojni dobi v Mariboru nismo doživeli.

Noč strahu in groze

Najstrašnejšo, najbolj razburljivo noč pa smo preživeli Mariborčani v vznemirljivih nočnih urah od p-nedeljka na torek. Ta noč nam bo ostala v trajnem spominu; mnogi so v živčni raznaravnosti osemli Nemške čete so se namreč v razvoju vojnih operacij primaknile bližnjim gričem in hribom. Z Mejskega hriba, Piramide, Kalvarije in Sv. Urbana smo slišali ves čas neprestano regljanje streljnih. V ranih urah po polnoči pa je pričelo grmeti in treskati iz topovskih žrel z onstran Drave in s pohorskih vrhov, kjer so bili razvrščeni topovski oddelki. Grmenje je trajalo neprekinjeno do desetih dopoldne, vmes so neprestano regljale streljnine. Mariborčani smo se zatekli v zaklonišča, kjer smo prebdeli vso noč. Granate so treskale proti mestu s Pohorja, vendar pa niso k sreči povzročile hujskega razdejavanja. Med drugim je priletela granata tik pred poslopje policijskega predstojništva, kjer je izkopala precejšnjo jamo, na dvorišče Mariborske tiskarne, kjer je ubila tiskaršniškega slugo, potem v trnadstropno hišo M. Oseta na Glavnem trgu in v neko hišo v Gregorčičev. ulici. Izvzemši s ugo Mariborske tiskarne ni bilo k sreči nobenih človeških žrtev, ostal pa je spomin na prestano noč strahu in groze.

Kako prenapljen je bil ukrep v zvezi s porušenjem dravskih mostov, se je pokazalo v torek, ko so se jeli umikati proti Dravi poslednji oddelki. Vojaki so se ob prihodu k Dravi slekli in se navzile nizki temperaturi pogнали v reko. Nekateri so jo srečno preplavali. Žal pa je bilo med njimi precej takšnih, ki niso zdržali napora in ki jih je Drava za rom zagrnila.

Proti večeru so se pojavili v središču mesta prvi nemški vojaki, ki so prevzeli policijo ter zasedli posamezne urade. Čez noč so preplavile Maribor številne formacije nemške vojske. Maribor je bil na velikončno sredo ves v rdečih zastavah s črnim kljukastim križem na črtnem belem polju.

Staroslavno mesto ob Dravi je prešlo v novo obdobje svoje zgodovine.

Insertirajte v „Jutru“!

Poštni promet prihaja v stari tir

V ponedeljek bo odprta neposredna poštna zveza med Ljubljansko pokrajino in Dalmacijo

Med prometnimi zvezami, ki so se po razsulu Jugoslavije potrgale, je naše prebivalstvo pač najbolj občutno prizadela prekinitev poštne zveze z ostalimi predeli nekdanje kraljevine. Naše železnice so za čudo ohranile še dobro mero reda, saj so se naši rojaki, ki jih je vojna vihra zanesla v južnejše pokrajine, po večini vrnili že kmalu po končanih sovražnostih. Po zaslugi Visokega Komisarijata ter italijanskih vojaških oblastev ima Ljubljana

Kronika

* **Ponovne nesreče z vojaškim orožjem na Dolenjskem.** Po Briljnu je hodil in si ogledoval posledice bombnega napada sedemletni šolarček Božo Nikolavčič, doma z Jesenic. Pobrjal je ročno bombo in jo pričel vrteti v rokah. Nevarno orožje je na mah eksplodiralo in zadalo fantičku zelo nevarne poškodbe po vsem životu. V Velikem Banu pri St. Jerneju je iztaknil ročno granato šletni Jože Berdig. Fant je grozno odnesel domov, kjer se je pričel z njo igrati. Po silovitih detonacijah so drobci granate razmesarili fantu desnico in mu prizadeli nevarno rano tudi na glavi. V Svibnjaku pri Črnomlju je dobil v roke vojaško puško 10letni Vinko Stefančič. Pri ogledovanju je ravnal s puško tako neopretno, da se je sprožil in ga je strel smrtno nevarno zadal v prsi. Matija Kavčič, po katerem smo poročali, da je dobil strel v trebuh, je izdihnil. Iz bolnišnice usmiljenih bratov v Novem mestu, kjer se zdravi navedeni poškodovanci, je bil pokojni Kavčič prepeljan na pokopališče v Vavto vas.

* **Vsem, ki žele potovati na Štajersko in Gorenjsko.** Nemški konzulat opozarja na to, da se sprejemajo prošnje za izdajo dovolil za prekočanje meje v obmejni pas, na Spodnje Štajersko in na Gorenjsko, samo, če se priloži slika prošilca. Pristojbina znaša 10 osonov 20 din.

* **Beževno vreme na Dolenjskem,** ki je trajalo dober teden, je močno oskodovalo kmetovalce pri obdelovanju zemlje. — V noči na Florijanovo nedeljo je po dolenjskih vinorodnih gorah in Gorjancih zapadel nov sneg, ki pa je kmalu skopel. Zaradi kasno zapadlega snega v času, ko je po vrtovih in sadovnjakih polno cvetja, se je bilo resno bati pozebe. K vsej sreči je po noči in v zgodnjih jutrnjih urah nastopila gosta megla, ki je pokrila s svojim neprijetnim plaščem doline in je tako zaenkrat obvarovala dolenjsko sadjarstvo pred katastrofo.

* **Tečaj italijanske (dnevni in večerni)** se prične 15. maja. Informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. Telefon 43-82. (—)

* **Diplomirani tehnik!** Nezaposlene diplomirane tehnike, člane in nečlane, vabi odbor Društva diplomiranih tehnikov v Ljubljani, Tyrševa cesta 1a, III. nadstropje, da se zglasijo v pisarni društva med uradnimi urami, ki so vsak dan raven ob sobotah od 18. do 19. ure, zaradi eventualne zaposlitve. — Odbor.

* **Pogreša se že od začetka vojne** Alojzij Boškini, redov vazuhoplovne baze, 1. bazi na četa, Smederevska Palanka. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči očetu na naslov: Anton Boškini, Rudnik pri Ljubljani 87. Streške povrnem. (—)

* **Tečaj nemščine** se prične v torek 13. maja. Začetni in nadaljevalni oddelki, posebni za konverzacija. Informacije daje in sprejema prijave: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. Telefon 43-82. Informacije tudi za tečaje italijanske, ki so se že pričeli. (—)

* **Strojevni tečaj — novi (dnevni in večerni)** se prične 15. maja. Informacije: »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. Telefon 43-82. (—)

Iz Ljubljane

u— **Smrt dveh blagih žen.** Po daljšem bolehanju je umrla gospa Milka Završanova, soproga upok, magistratnega ravnatelja in mestna učiteljica v pokoji. Svojeemu možu, vrlemu našemu pevcu, je bila zglebna tovarišica in je uživala iskreno spoštovanje v širokem prijateljskem krogu. Pogreb blage žene bo danes ob pol 18. iz kapele sv. Andreja na Žalah. — V Strelški ulici 10 je umrla gospa Franciška Jeretova. Zapustila je več sinov, hčera in sorodnikov, ki so jo globoko spoštovali. Prepeljana bo jutri ob 14. na Ig, kjer bo pogreb ob pol 18. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **Kaj vse so ljudje izgubljali v vojnih dneh.** Poveljstvo Kraljevih Karabinerjev objavlja seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih v aprilu, to se pravi, v tednu, vojne vihere, ki nas je zajela, in v naslednjih dneh. Kakor je videti, so ljudje tudi v aprilu v splošnem živeli svoje privajeno, vsakdanje življenje, saj ni v seznamu nikakih znanih novosti. Izgubljenih je bilo nekaj tisočakov in nekaj manjših bankovcev, prometna knjižica za kolo, par srebrnih ur in zlata verižica, srebrni rožni venci in par zastavnih listkov, osem denarnic in kakšne tri ženske ročne torbice, črna zimska suknja s pipo in nekim študentovskim dokumentom — pa še nekaj podobnih reči. Značilna za čas, v katerem živimo, je samo navedba o izredno velikem številu izgubljenih krušnih kart: nič manj kakor 46 ljudi je prejšnji mesec ostalo brez tega življenjsko važnega dokumenta. — K-kor zmerom, je bil seznam najdenih predmetov, prijavljenih policijski oblasti, tudi p ejšnji mesec pre-

cej skromnejši od seznama izgubljenih. Poštenj najditelji so prinesli samo tri stotake na policijo, eno samo žensko ročno torbico, samo tri žepne denarnice, 1 trenčkot, zavitek perila in nekaj drugih manj vrednih stvari. V železniških vagonih pa so v aprilu našli 26 moških in 5 ženskih dežnikov, 4 moške in 2 ženska klobuka, 5 aktovk, 6 kovčegov, 7 zavitevov z različno vsebino, dva zaboja, dva ženska plašča, eno pelerino, en otroški plašč in eno denarnico.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 10.30, 15., 17. in 19. uri!

Rina Morelli, Gino Cervi, Luisa Ferida

SALVATOR ROSA

Prekrasna zgodovinska pustolovščina romantične dobe

KINO MATICA — tel. 22-41

Premiera filma iz albanjskih osvobodilnih bojev VITEZ IZ KRUJE

Matineja ob 10.30, ljubljana romanca **BENEŠKO DEKLE**

Kino Sloga. Telefon 27-30

Življenje in delo titana

MICHELANGELO

Film je opremljen s hrvaškimi napis, žurnal spremlja slovensko besedilo. **KINO UNION, tel. 22-21.**

KINO MOSTE

Odlični nemški film s hrvaškimi teksti **MARIJA ILONA**

Paula Wessely, Willy Birgel

Žurnal o zasedbi mesta Ljubljane

u— **Temeljito popravilo Tržaške ceste.** Kako potrebna je bila Tržaška cesta temeljitejšega popravila, se je jasno pokazalo v zadnjem času, ko se je tako zelo povečal promet motornih vozil. Kotanje so postale že tako velike in številne kakor nikdar prej. Povsem razumljivo je, da ni mogoče voziti po tako razvratni cesti z našemu času primerno brzino, kar bi vozila preveč trepla. Sicer pa bo, kakor smo že poročali, Tržaška cesta v kratkem v celoti asfaltirana. Dolej pa jo številni delavci, ki jih italijanske oblasti plačujejo po 8,25 din na uro, temeljito popravljajo. Številni težki tovorni avtomobili iz Vidma dovažajo kamenje za posipanje, debelo in drobno lomljeno. Cestišče popravljajo na nov način. Najprej ga škropilni voz po vsej širini namoči, nakar tudi po vsej širini posujejo debelo lomljeno kamenje, ki ga parni valjar utrjuje, škropilni voz pa sproti omotiči. Kadar je prva plast debelo lomljenega kamenja temeljito zvaljana, posujejo še plast fino nadrobljenega kamenja, ki ga prav tako poškropijo in parni valjar utrdi. Na ta način popravljajo zdaj vsi Tržaško cesto, da bo uporabna, dokler ne bo na moderen način asfaltirana.

u— **Obvezniki javne zaščite,** ki so za opravljanje svoje službe od 6. do 13. aprila dobili od vrhovnega vodstva pasivne zaščite v Ljubljani ali pa od svojih rajonskih starih trakov za na rokav z mestnim grbom in z znamenji vrste zaščitne službe, opozarja mestni zaščitni urad, da so ti trakovski uradni znamenja in last mestne občine Ljubljanske. Ker so bili trakovski podeljeni samo za čas službe, morajo obvezniki javne zaščite, če tega še niso storili, trakovce čimprej vrniti, najpozneje pa do 20. maja v pisarni mestnega zaščitnega urada, soba št. 44 v I. nadstropju desne magistratne hiše, nad trgovino mestne elektrarne, Mestni trg št. 2.

u— **Pogreb ge. Milke Završanove.** Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske prosil vse svoje člane p. n. pevke in pevce, da se udeležijo pogreba ge. Milke Završanove, naše dolgoletne članice in soproge Janeza Završana. Pogreb bo v nedeljo 11. t. m. ob pol 6. izpred kapele sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu.

u— **Violinist Uroš Prevorsek** bo igral jutri v ponedeljek zvečer ob 20. uri na svojem koncertu najprej znamenito Beethovno »Kreutzerjevo sonato«, ki je ena najtežjih in največjih del svetovne violinjske literature. Sonata ima tri stavke, vpele jo violinisti solo. V drugem stavku imamo znamenite variacije, ki nudijo violinistu kakor tudi pianistu vso priliko, da pokaže svojo tehnično spretnost in muzikalnost. Finale je zelo melodično, izredno sveže in polno življenja. Nato bo igral Prevorsek Paganinijev koncert v d-duru, in sicer njegov prvi stavek. Kakor vsa Paganinijeva dela, zahteva tudi ta koncert v tehničnem pogledu izredno mnogo od izvajalca. Zato je zelo redko na koncertnih sporedih tudi največjih umetnikov. Sledila bodo tri domača dela, in sicer Škerjančev »Intermezzo romantique«, »Vizija« Sama Hubada in Prevorsekov »Španski ples«. Prevorsek bo spremljal na klavirju skladatelj L. M. Škerjanec. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice so v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— **Rektor naše glasbene akademije,** pianist Anton Trost in violinist prof. Jan Šlais bosta priredila v petek 16. t. m. pod okriljem Glasbene Matice ljubljanske v veliki filharmonični dvorani komorni koncert, na katerem bosta izvajala tri sonate za klavir in violino skladateljev: Corellija, Beethovna in Janaka. Na koncert visoke umetniške vrednosti že danes opozarjamo. Vstopnice so od jutri dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— **Ljubljanska filharmonija priredi svoj XVI. simfonični koncert** pod vodstvom mladega, izredno nadarjenega slovenskega dirigenta Sama Hubada v ponedeljek 19. maja v dvorani hotela Union. Na sporedu je nova simfonija L. M. Škerjanca, Corellijev »Veliki koncert«, Glazunova »Violinski koncert« s sodelovanjem violinista Rula Rupla in znamenita Beethovnova peti simfonija. Koncert bo v korist brezposelnih godbenikov.

u— **Dva požara,** v petek popoldne in v soboto popoldne so morali mestni pokleni gasilci dvakrat hiteti na pomoč. Na Viču je v petek popoldne začel goriti hlev tik hiše pri cerkvi na koncu tramvajске proge, ki je last posestnika Jakoba Pišlerja iz Zibers pri Rovtavi in jo ima v najemu prevoznik Franc Markič. Hiša, hlev in še tretja stavba, v kateri je neka mehanika delavnica, so zgorjeli v strmenem sistemu, zato je bila velika nevarnost, da zajamejo zbuhi ves kompleks. Ko so gasilci nekaj minut nato, ko so bili obveščeni, prihiteli

na kraj požara, je bilo že vse ostreže hleva v plamenih. Napeljali so štiri cevi in z velikim naporom in kratkem omejitvi in zadušili ogenj. Lastnik trpi okrog 40.000 din škodo. Kakor je ugotovljeno, so požar zan

V zasedeni Grčiji

Guido Tonella, posebni poročevalec turinske »Stampa«, podaja v daljšem članku vtise, ki jih je dobil na vojniški poti zasedene Grčije. Glavni njegov namen je bil, da se udeležijo velike parade, ki so jo te dni v Atenah priredile znamenite italijanske in nemške čete. Prvič so se združile na takšni paradi in nalašč za to je pripravljal z epirskih gorovij in z dolgiimi pohodmi preko Pinda, Tesalije ter Otrisa polk italijanskih bojnikov s svojo zastavo.

Med parado sta dva grška evzona imela častno sražo ob grobu grškega Neznane vojaka na trgu pred bivšo kraljevo palačo. Mimohod čet se je izvršil z velikim sijajem, atenske ulice so kazale izredno življenje. To je šlo deloma na račun velikega števila demobiliziranih grških vojakov, ki se so znašli v Atenah po britanskem umiku. Na videz bi tem grškim mladim možem nihče ne prisodil, da so bili še včeraj vojniki. Vsi so sliki uniforme, celo tisti, ki niso bili iz Aten in ki so prišli sem samo v pričakovanju, da se vrnejo v svoje domače kraje. Ne zdi se več mogoče, da se je to ljudstvo še včeraj borilo proti Italijanom in Nemcem. Premnogo grških oči se je odprlo v teh dneh, zlasti pa potem, ko so zasedbene vojaške oblasti grške vojne ujetnike velikodušno zpuščale. Videti je bilo, kako gledajo Grki včerajšnje nasprotnike danes s spoštljivim zanimanjem. Atene so se kaj hitro privdale novemu položaju, pa ne samo zato, ker je levantinsko ljudstvo sploh prilagodljivo, temveč tudi zavoljo tega, ker je dežel ostala grška uprava in ker v Atenah samih ter njihovi neposredni okolici bojov pač ni bilo.

Sledovi nedavnih bojov niso tako očitni še niti v Pireju, najdeš jih šele kakšnih 50 km južno od Aten, v bližini Korintske ceste. Tu je bilo v času, ko se je poročevalec vozil mimo, opaziti živahno gibanje nemških oklepniških čet, ki so se vračale z zasedenega Peloponeza ali pa se podajale tja. Ob robu ceste so mnogi razbiti in zapušteni ostanki angleških motornih vozil. Pod skalami, ki padajo strmo v morje, je mo-

lela iz valov polovica prevozne ladje. Nje poskus, da bi se približala skalnemu zavetju, so izjalovile bombe nemških strmoglavcev. Iz nje se je širil kužen smrad. Biti je morala polna mrtvecev.

Kjer se cesta niza proti ravnini Korintske ožine, so jasni sledovi kazali, da je moral tu oddelek oklepniških voz vdreti med britsko kolono. Pod cesto gnijejo trupla mnogih mežgov, na drugi strani se dviga preprosto izdelan križ iz kamenitih tal. Tu je skupni grob kakšne petdesetice britskih vojakov.

Malo pred prekopom skozi ožino je bila cesta na dolžino nekoliko kilometrov zasedena od izpuščenih grških vojakov, ki so se vračali na svoje domove. Na stošnje jih je bilo na strelah majhnega vlaka. Čakali so potrpežljivo, da se spravi naprej. Osem ur pozneje, ko se je poročevalec vračal s Peloponeza, so z vlakom vred še vedno čakali.

Ob prekopu, ki so ga prečkali na zasilni brvi, je srečal avtomobilsko kolono z nemškimi padalci. Ni mogel zvedeti dali so bili isči možje, ki so z znano presenetljivo akcijo zavzeli prekop in Korint, ali pa drugi, ki so se vračali s sličnih akcij na Peloponezu. Ti možje so s svojimi podvigi izjalovili vsako angleško nado, da se bo mogla vojna ali gverila nadaljevati na peloponeških tleh. Nastop padalcev je Angleže tako presenetil, da niso imeli niti časa sprožiti mine, ki naj bi poglajale vsečič most nad prekopom v zrak. Tako so, mogli Nemci poslati preko njega oddelek oboroženih voz, isti oddelek, ki je z bliskovitim manevrom dospel iz Teb v Megaro. Malo pozneje je granata iz angleškega protiletalskega topa vžgala d'namitne naboje v mostu in se je podrl. Bilo je pa prepozno, Nemci so že bili na oni strani.

Ob mostu je bilo izkopanih štiri in dvajset grobov. Pred njimi je stal oddelek nemških vojakov, vojak v uniformi gorskega lovca pa je govoril: »Tovarši, niste bili položeni k počitku v sovražno zemljo. Danes, ko je zadnji Britanec pregnan iz Grčije,

je, nam nista niti ta zemlja niti grško ljudstvo sovražnika.«

Pred Korintom so govorile ogromne jame v tleh o učinkih bombnih napadov. Jame je zasipavala in ceste popravljala skupina britskih vojniških ujetnikov. Kakšen kilometer južno od Korinta se v bivšem grškem vojaškem taborišču počasi zbira 9 tisoč vojniških ujetnikov, ki so jih nemške čete polovile na Peloponezu. Med njimi so zastopane vse dežele in vsa plemena britskega imperija: Avstralci, Novozelanci, Indijci, palestinski Židje in v razmerju 1:10 tudi kakšen pravi Anglež. Poročevalec je govoril z avstralskim ujetnikom, ki je bil še tanek poletje radijski napovedovalec v Sydneyu. Ta mu je povedal, da je britsko povojno četam, ki so se zatekle na južno stran Korintskega prekopa, še v zadnjem trenutku sporočilo, da je to ozemlje varno pred napadi in da se bo fronta tu ustavila...

Ob strani je bila skupina srbskih čet. Te bi morale vzdrževati vez med bivšo jugoslovensko armado in britskim zborom. Zavoljo dogodkov v Makedoniji pa je njih naloga obstajala le v tem, da so šedile Angležem na umiku. Nihče izmed teh vojakov se ni bil boril.

Dve popoldanski obleki

Deževna pomlad se bo nenadoma umaknila topljšemu vremenu ki bo s svojimi vedrimi sončnimi dnevi že oznanjalo prvo poletno vročino. Prav zato pa morajo biti obleke, ki smo si jih omislile za pomlad, tudi dovolj lahke, da jih bomo nosile še poleti. To velja zlasti za popoldanske obleke, ki obdrže veljavo zaradi svojega elegantnega obaleža tudi še potem, ko pride poletna sezona v jesensko. Saj so popoldanske obleke po večini izdelane iz svile, a svila ostane vselej v modi. Kajpada mislimo tu le na obleke iz enobarvne svile, kajti vzorčaste svilene obleke so bile in ostanejo izključno poletne. Iz pastelno-barvne umetne svile je na primer izdelana obleka, ki jo vidite na prvem mestu naše slike. To so nekateri prvi obrobliji z dobro nagubanim nabirkom, kar daje obleki neko posebno lahkostnost. Kljub tej poletni lahkostnosti pa je moči nositi obleko tudi še pozneje v jeseni, v kaverno ali v gledališče. Bolj resno učinkuje naslednja obleka iz motnega svilene krepca. Tu so posebno zanimivi nabrani deli na životu, na žepih in na rokavih.

Neredna stolica
upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Iz enobarvnega in vzorčastega platna

so novi lahki kostumi, ki jih bomo nosile vse poletje. Toda pristno platno je drago — zato ga v tem primeru lahko nadomestimo s čednim kretonom, iz katerega ukrojujmo na pogled prav tako ljubke, čeprav manj trpežne modne stvaritve. Prvi takšen kostum na naši sliki je iz drobno vzorčastega pralnega tvoriva, drugi pa je iz temnomodrega platna ali kretona in obšit z belimi obrobli in belimi šivi.

Svetel plašč temna obleka

Letos je to moderno... In nikar ne mislite, da se svetel pomladni in poletni plašč preveč umaze, ostal bo čist, če boste le malo pazile nanj, nosite pa ga lahko z vsemi oblekami, s svetlimi in temnimi. Zakaj pa vam moda priporoča temno pomladno obleko? Temno pomladno obleko, ki jo kupite sedaj, boste namreč lahko uporabljale še prihodnjo zimo.

Dom bodočnosti

Roger Wade Sherman, glavni urednik ameriške revije »Architectural Record« je opisal domove, kakršne bodo gradili v bodočnosti, domove aerodinamične oblike, ki jih bodo tudi drugače izdelovali po znanih načelih in ki bodo opremljeni z vsem udobjem. Sherman pravi o teh stanovanjih sledeče:

»Stanovanjski prostori bodo prehajali drug v drugega, premakljive stene in druge naprave bodo pa skrbele, da se bodo posamezni prostori poljubno razširili, zmanjšali ali razdelili, kakor bo nanesla potreba. Kompaktne naprave za kurjavo in zračenje bodo zmanjšale potrebni prostor v kletih, a tudi stanovanja sama bodo postala manjša, čeprav bo stanovalec na razpolago več prostora nego danes. Čas namreč ni več daleč, ko bodo vse doma potrebne mehanizirane aparate lahko koncentrirali v najmanjši prostor, nekakšno »srce stanovanja«. Kar se tiče kuhinj, jih bodo

dobavljali kot dogotovljene, kompaktne enote, prav tako kopalne z vso opremo, ki jo bodo prebivalci iz ene same kovinske plošče ali plošče iz umetne smole. Domove bodo kurili po čisto novem sistemu, pri katerem bodo imele električne napeljave v tleh, v stenah in stropu najvažnejšo ulogo. Ta naprava bo po želji dobavljala obnem svez, ogret, ohlajen, očiščen in, če bo hotel, celo parfimiran zrak. Stanovanjska razsvetljava se že danes s pomočjo fluorescentnih svetilk za prozornimi opaži lahko izenači z dnevno svetlobo, a svetila, ki jih danes uporabljamo, bodo izginila.

Stanovanja in cele hiše bodo v bodočnosti izdelovali v tovarnah in jih postavljali v krajšem času, nego je potreben, da bi se dobila hipoteka nanje, pravi Sherman, nabavni stroški pa ne bodo večji nego za nakup avtomobila.

Indijanska umetnost

Muzej za moderno umetnost v New Yorku je priredil do sedaj najboljšo razstavo indijanske umetnosti. Da bi dali gledalcem nekaj pojma o monumentalni izrazni sili, ki so jo dosegli Indijanci v slikarstvu, so reproducirali v naravni velikosti, to je z dolžinami po 20 m, tisočletja stare risbe, ki so jih odkrili na skalnih stenah v državi Utah. Takšne naskalne slike so raztresene po gorovjih Zedinjenih držav in Kanade, zlasti pa na zapadu. V južnopacifičnih kanjonih so odkrili neskončne galerije sten, ki pripovedujejo z risbami in slikami vsake vrstne zgodbe. Dvajsettisočletna zgodovina rdečega plemena gre tu mimo nas s svojimi umetniškimi, socialnimi in verskimi

izraznimi oblikami. Risbe so večinoma simetrične ter kažejo krasno ubranost v barvah in črtah. Največji vtis na obiskovalce razstave pa napravljajo indijanske maske. Vsi indijanski rodovi so izdelovali takšne maske, ki predstavljajo duhove in njih različne lastnosti. Večinoma gre za groteskne simbole ponazoritve z veliko lepoto v slogu in veliko izrazno silo. Indijanci so si duhove predstavljali kot živa bitja, ki so bivala v ljudeh, čeprav ne v popolni spočenosti z njihovimi telesi. Tako predstavljajo maske veliko nasprotje k živalskim skulpturam, ki so tako naravno podane, da naravnost dihaajo.

Nova strupena zrna proti mišim

Strupena zrna, ki jih običajno uporabljajo za uničevanje poljskih in drugih miš, imajo ta nedostatek da

Kulturni pregled

R. Primožič o glasbeni bodočnosti Ljubljane

Glavni režiser in priljubljeni solist ljubljanske Opere g. Robert Primožič je zopet prevzel svoje mesto v našem gledališču. Tako se vrača na delo sposoben in izkušen teaterski sodnik, ki je moral iz malenkostnih vzrokov in po krivdi splošnega občinstva daljši čas izven gledališča, dasi mu je bil očitno potreben. Upamo, da bo g. Primožič mogel sedaj v polni meri uveljaviti svojo voljo do dela. Želeli bi bilo, da bi mogel s svojimi izkušnjami in odličnimi zvezami kar najbolj koristiti ljubljanski operi, ki jo v obstoječih gospodarskih razmerah čakajo še težke, vendar nikakor ne nepremagljive preizkušnje.

Govorili smo prav o tem vprašanju z g. Primožičem, ki nikakor ni črnogled glede bodočnosti slovenske Opere. A tudi on je mnenja, da ji laško zagotovi nemoten nadaljnji obstoj, samo intenzivno delo sodelavcev. G. Primožič misli, da lahko naša Opera v novih razmerah še mnogo pridobi.

Menim, — nam je dejal g. višji režiser Primožič, — da mora postati ljubljanska opera to, kar je za Dunaj Staatsoper ali za Milano Scala. Danes še ni, a predu bo postala to, kar naj bi bila, se moramo enkrat za vselej odločiti, da je za našo opero tudi malo zadosti.

G. Primožič misli, da bi bilo treba popolnoma reorganizirati delo naše opere. Slovenska operna dela naj bi dajali izključno z domačimi osebam, glede italijanskih in drugih oper pa bi nam bilo samo koristno ožje sodelovanje z Italijani. V tem pogledu bi se utegnulo delo naše opere ob smotnem prizadevanju njenih vodilnih ljudi, ki jih bo nova Oblast z Eksc. g. Visokina Komisarjem nedvomno podpirala, znatno osvežiti in dvigniti. Z gosti iz Italije bi mogli odpraviti marsikakšen nedostatek. Na milanski umetniški »borzi« bi lahko dobili kvalitetne pevce in pevke, ki bi jih angažirali ali najeli za gostovanja tudi s tistimi sredstvi, ki bo z njimi moralo nujno računati slovensko gledališče.

Gledališče naj bi bilo v novih razmerah tako organizirano, — je nadaljeval g. Primožič svoje izvajanje, — da bi imela končalo predstave za abonente. Nato naj bi šla Opera na gostovanje v Trst, Gorico, na Reko, v Pulj in morda še v Videm (Udine) ali dalje v Kraljevino. Program takega gostovanja bi seveda moral biti skrbno izbran, pretehtan in naštet; dve slovenski in dve italijanski operi bi zadostovali. Ob istem času bi moglo v

Ljubljani gostovati kakšno operno gledališče iz Italije, čigar prireditve bi nedvomno vzbujale vso pozornost.

G. Primožič je pripovedoval, kakšen ugled uživa gledališko delo v Italiji in kakšno oporo ima v njenih vodilnih krogih, posebej še pri Duceju, ki se vsekdar živo zanima za gledališko delo. Nato je prešel g. Primožič k osrednji točki razgovora. Z glasom, v katerem si občutil vročo iskro prepričanja in navdušenja, je dejal:

— Po moji sodbi bi mogli napraviti iz Ljubljane nekaj Salzburg Italije. Za take festivalne prireditve imamo vse pogoje in ne dvomim, da bi ob dobri organizaciji privabili v Ljubljano mnogo tujcev. Zlasti pa bi lahko računali z obiskom iz Primorja, iz Gorice in iz ostalih sosednih pokrajin. Kajpak, za tak načrt je potrebna kar moči velkopotezna organizacija. Pripravi sem, da bi ga odločilni činitelji odobrili. V izvedbi slavnostnih iger in opernih predstav — spominimo se tudi svetlega vzora florentinskega Maggio musicale — bi se najlaže uveljavilo italijansko-slovensko kulturno sodelovanje. Orkester bi mogli izpopolniti iz Trsta; iz Italije bi dobili njene slavne dirigente, kakor so, postavimo, Marinuzzi, Serafini, V. de Sabato in drugi, ki bi dali ljubljanskim prireditvam obležje. Važno vlogo bi imel pri tem zbor Glasbene matice, ki bi se lahko postavil s kakim velikim delom: z oratorijem ali s čim podobnim.

V tem in podobnem smislu je R. Primožič razvijal svoje izpodbudne in uvaževanja vredne misli o glasbeni bodočnosti Ljubljane v novih razmerah.

Ob koncu je pripovedoval, da je še sredi dela v naši Operi: pravkar pripravljajo se za tekočo sezono »Don Quijota«, ki ga bo režiral in v njem pel naslovno vlogo. Glede svojih smernic in operni režiji je izjavil, da jih je izpričal že z »Grobjanji« in s »Francesco da Rimini«: režija mora zvesto ilustrirati na »dru muziko in dati kar moči naravno podobo življenja.

Nikdar nisem oti vnet za Tatrova ali Mejerholda, — je dejal g. Primožič ob koncu razgovora, — vedno pa sem se ogražal za veliki vzor Stanislavskega, ki je kakor svetilnik pokazal prava pota. Nič mi ni bilo mar, če mi je kdo očital staromodnost; prepričan sem, da so razni izmi, ki so se borili za uveljavljanje na odru, samo ogenj iz slame, če ne stoji za njimi globoke, v naravi stvari utemeljene potrebe in močne stvarjalne osebnosti.

gram gostovanja obsega »Ljubezenska pisma« Gherarda Gherardija, M. Andersona »Potovanje na zvezde«, R. Neunerja »Ubojega milijonarja«, Schwiefesta »Margareta med tremi«, Alfreda Testonija »Mirno življenje«, Guglielma Zorzi »Predajo Tite« in Shakespearovega »Othela« v predvodu S. Cecchia.

Nova študija o D' Annunziu. Domenico Pastorino je izdal pri Mondadoriju knjigo: Gabriele D'Annunzio. Il dramma di un'anima e di una poesia.

Univ. prof. dr. Henrik Steska. Svobodni preudarek, javni interes pa zakonitost. V prapravi, ki je izšla pod tem naslovom kot

ponatis iz Zbornika znanstvenih razprav Juridicne fakultete v Ljubljani, razpravlja pisec o iskanju in ugotavljanju objektivnega prava v upravnem postopku. Po podrobnih razlagi problematike objektivnega prava prihaja pisec k nekaterim sklepom, ki bodo zanimali slehernega pravno usmerjenega izobraženca, posebej še sodnike in upravne uradnike, ki stoji večkrat pred vprašanji svobodnega preudarka in utemeljitve upravnih odločb v primerih, kjer zakonski predpisi niso dovolj določni in obvezni. Razprava je opremljena z obširnejšim izveščkom v nemškem jeziku.

mnogih družinah starce in bolnike, ki so potrebni vsaj dobre juhe. Goveje meso prodajajo mesarji v splošnem po 24 din, čeravno je cena še vedno določena na 18 din, mnogi ga prodajajo celo po 30 din. Največ mesnic je kar zaprtih in se morajo stranke potruditi na domove mesarjev ter plačati zahtevano ceno. Tudi konjskega mesa, ki ga prejše čase nismo ravno cenili, je malo. Ščassoma se bodo vsi ti nedostaki ublažili, dovolj bo zopet rednejši in pričakujemo, da bo mesno tržno nadzorstvo strogo zasedovalo prekupe in izkorščevalce. Treba je maksimirati cene vsem kmetijskim pridelkom pri proizvodnji in deliti racionalno, dokler se razmere ne normalizirajo. Pri sedanjih zamenjavi denarja bo seveda težko zajeti draginjo, kljub vsem strogim ukrepom.

Malo je bilo gospodinj, ki so v soboto dobile po osminko kilograma surovega masla, ki stane 80 din kg. Nikoli še niso ljudje tako pridno kupovali sira, ki je za enkrat obdržal še stare cene. Jajca se prodajajo po 2 din komad. Mnoge gospodnje že zgodaj čakajo na prodajalke na kolodvorih in cestah, zato pride tudi tako malo jajc. Masla in perutnine na trg. Počasi se prodajalke privajajo na prodajo na težo, mnogo kmetov pa še vedno noče priznati novega reda in raje prodajajo, posebno fižol na liter, Solata z juba je po 22 do 24 din kg. Pred letom smo jo lahko kupili po 12 do 14 din kg. Cvetaja je po 16 din, beluš po 30, grah po 16, strožji fižol po 24 din kg. Novi krompir prodajajo po 12 din, medtem ko je star domači po 2,50 do 3 din. Cene jabolk so se zadnji teden zvišale za boljše blago do 18 din kg. Suhe slive prodajajo od 18 din navgor, podražile so se pa tudi pomaranče in limone.

Gospodarske vesti

— Gospodarske vesti iz Hrvaške. Iz Zagreba poročajo, da je po ustrežljivosti Italijanskih oblastev rešeno važno vprašanje prehrane Like, Gorskega Kotara in Dalmacije. Pogajanja, ki so se vodila v Zagrebu med hrvaško vlado in italijanskimi okupacijskimi oblastmi so končana s polnim uspehom. Na osnovi doseženega sporazuma bo organizacija oskrbe prebivalstva v teh krajih prevzel »Pogoda«. Potrebne količine živil so že rezervirane in so bile pre vagonске pošiljke že odposlane v Dalmacijo. Tudi glede preskrbe vinogradnikov z modro galico je hrvaška vlada dobila od nemških okupacijskih oblastev zagotovilo, da bo v ta namen rezerviranih 400 vagonov modre galice v tvornici Zorka v Šabcu. Z Madžarsko pa je hrvaška vlada v Zagrebu dosegla sporazum glede ponovne vzpostavitve železniškega prometa z Madžarsko. — Na trgu nepremičnin v Zagrebu je bil v zadnjih mesecih pred izbruhom vojne promet zelo živahen. Prenos nepremičnin v Zagrebu je dosegel v prvih štirih mesecih letošnjega leta 182,5 milijona din. Zanimivo je, da je bilo vključenih novih bremen le za 58 milijonov din, črtane hipoteke pa so v tem razdobju dosegle 84 milijonov din.

— Likvidacija Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da je hrvaška vlada te dni imenovala novo ravateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu in je postavila za glavnega ravatelja dr. Josip Ljubina. Najvažnejša naloga novega ravateljstva bo, da izvrši likvidacijo Osrednjega urada in da razdeli imovino te ustanove. Finančno stanje Osrednjega urada ni razveseljivo. Precejšnji del denarnih terjatev Osrednjega urada je zamrznjen. Zagrebški »Hrvaški narod« objavlja, da ima Osrednji urad pri Poštni hranilnici v Ljubljani terjatev 13 milijonov din, v Sarajevu pa je naloženih v neid banki 30 milijonov. Tudi stanje zagrebskega okrožnega urada ni zadovoljivo. Deficit okrožnega urada je od jeseni 1939 znašal okrog 10 milijonov letno. Stanje se je po izbruhu vojne še poslabšalo, ker so uradniki dohodki vsak dan manjši. Načrt uredbe o ustanovitvi novega nosilca delavskega zavarovanja v državi Hrvaški je že izdelan in predložen hrvaški vladi.

Končno poročila »Hrvaški narod«, da je prenešeno na Osrednji urad v Zagrebu izplačilo rentnikov s tekočega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani (očitno gre tu za rentnike s področja severnega dela bivše Slovenije, ki je zasedeno od nemške vojske). List navaja med drugim, da je Osrednji urad v Zagrebu navezal tesne stike s predstavniki delavskega zavarovanja na štajerskem.

— Za smrekovo črešo bo letos predvidoma veliko zanimanja, ker bo primanjkovalo strojil. Zato svetujemo vsem gozdnim posestnikom in lesnim trgovcem, da pri sejni smreki pazijo, da bodo vse smreke obeljene in črešo lepo sušeno, ker bodo zanj gotovo dosegli lepe cene. (—)

ZADOSTEN RAZLOG

Žena: »To je pa že preveč! Ob treh ponoči te je moral natakati pripeljati domov. Zakaj pa nisi prišel že ob desetih, kakor si mi obljubil?«

Mož: »Ko pa natakati ni prej utegnil!«

Gospodarstvo

Ali se Evropa lahko sama preživlja?

Berlinski institut za proučevanje konjunktur je te dni objavil zanimive podatke o tem, ali se Evropa lahko sama preživlja. Res je imela Evropa vedno precejšen primanjkljaj v pogledu oskrbe z živil, navzlic temu pa so strokovnjaki menili, da v Evropi ne more zavladati lakota, če se le malo omeji konzum, in zlasti pa, če se po načrtu poveča proizvodnja. Povečati se da proizvodnja predvsem na ta način, da se dvigne hektarski donos kmetijske izkoriščene zemlje, ker nudi Evropa razmeroma majhne možnosti za povečanje površine izkoriščene zemlje. V jugovzhodni Evropi pridelajo povprečno 70% manj žita in krompirja, kakor znana donos v državah z najbolj intenzivirano kmetijsko produkcijo, to je v Danski, Belgiji in Nizozemski. Proizvodnja mleka, mesa, jajc itd. pa je v primeru z omejenimi državami še neprimerno manjša. Zato ni pretirano trditi, da se da kmetijska produkcija v Evropi v teku let z uvedbo intenzivnih metod proizvodnje tudi podvojiti.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženske se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsati v pismo obnem z naročilom, ali pa po pošti položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Kuharica
od 25 do 35 let, z znanjem vseh hišnih del, dobi stalno dobro službo v Ljubljani pri mali družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znanko »Dobra služba«.
9071-1

Krojače
za konfekcijska dela — plača od komada — sprejemno. Tivar oblike Prešernova ulica.
9048-1

Industrija
na Gorenjskem (kraj zasreden po nemških četah) sprejme uradnika, znanega knjižničarja in nemške korespondence. Javljajo naj se le prvovrstne moči na ogl. odd. Jutra pod »Ind. uradnik«.
9050-1

Mlajši vrtnar
samski, že zaposlen, dobi soto za nekaj ur delo dnevno. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Postena«.
9112-1

Gospodično
k otroku, samo za popoldne se išče. Hotel Miklič, dr. Senica.
9111-1

Samostojne
instalaterije kateri so doma iz Starejske išče za takoj trdnjaka Elektra Venko Albert, Maribor a. d. Drau, — Bahnhofgasse 3.
9104-1

Gospodinj
k dvema osebam, čisto in varčno iščem. Znanje italijanske kuhinje. — Karadžičeva 10, Kolesarjeva ulica.
9102-1

Kmečkega dela
vajejo žensko starejšo, Gorenjko, potrebujejo takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva delavica«.
9107-1

Gospodična
ki obvlada popolno italijansko in dobro računanje, potrebna pomoči — dobi takoj mesto blizu Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Postena delavica«.
9104-1

Frizerko
iščem za izpopolnjevanje ob nedeljah dopoldne. — Tavor Henrik, Zalog št. 64.
9129-1

Mizarja
za polituriranje pohištva, prevodnega, in trdnjaka. Mizarstvo SAVA, Miklošičeva cesta.
9238-1

Sobarico
sprejemno za hotel, katera razume nekoliko italijanski in nemški. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobarica«.
9262-1

Sluškinjo
čisto in pošteno takoj sprejemno. Predstavite se od 10. naprej. Gledališka 4-III, nadstropje.
9237-1

Gospodično
sprejme tovarna za pisarniške dela in trdnjake. V poštev pridejo le potene ženske, in če ne znanost, pa moč. Možnosti znanje italijanskega jezika. Odgovarjanje samo res zmožnost. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 1200«.
9230-1

Šiviljo za šivanje
oblek na dom iščem. Naslov v vseh posl. Jutra.
9242-1

Daktilografka
zmožna italijanskega jezika dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarna«.
9235-1

Čevljarje sručim
takoj za boljšo delo. — Prodajalca Triumph, čevljarja, Miklošičeva.
9300-1

Pianist
dobi takoj mesto. Polze se v Kolodvorski 2.
9307-1

INSERIRAJ V »JUTRO«

Službe išče

Boljšje dekle
vajejo prodaje, postrežbe, gospodinjstva in šivanja želi primerne zaposlitve. Naslov v vseh posl. Jutra.
9072-2

Šofer
iz boljšje rodbine, inteligent, z odličnimi priporočili, z večletno voznico, kso vsot takoj ali po dogovoru. Vprašati na naslov Gestrinova 4-1, Modrija, tel. 43-42, od 9. do 10. ure.
9047-2

Knjigovodska ali bilančna dela
pri trgovinah, tudi posamezne ure, prevzamejo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bilanca«.
9032-2

Bivši trgovski pomočnik
vešč slovensčine, italijansčine, nemščine v govoru in pisanju, išče zaposlitve pri tolm. vratar, skladiščnik ali podobno. Danilo Škerbin, Strazišče pri Kranju 347.
8959-2

Iščem službo
kot kuharica ali samostojna gospodinja. Imam večletno izkušnjo. Nastopim lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varčna, skrbna«.
9076-2

Samostojna korespondentka
in knjigovodkinja, zmožna na slov., srbohrvaškega, nemškega in deloma francoskega in italijanskega jezika ter nemške stenografije išče mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilna«.
9118-2

Dekle
vešč samostojnega gospodinjstva in kuhe z znanjem nemščine in slovenščine. Gre tudi k samostojnemu gospodu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna«.
9123-2

Inteligent
vestransko veziran, s skandinavskim znanjem, želi spremeniti službo in sprejme mesto uravnotežila, nadzornika ali zastopnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inteligent«.
9099-2

Krojačica pomočnica
išče kakršno koli službo za splošno delo. Nastop takoj. Naslov v vseh posl. Jutra.
9200-2

Imam se namen naučiti slovensčine
in nemščine, želim konverziranje z gospodinj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzgojiteljica«.
9161-2

Sofer mehanik
z daljšo prakso, želi kakršno koli zaposlitve. — Naslov v vseh posl. Jutra.
9169-2

Družinski oče
po 20 letih državne službe, v tujini sedaj ostal brez službe in sredstev za vzdrževanje sebe in svoje obitelji. Lepo prošnjo za kakršnokoli pomoč. Zanimam se za mehaniko, bišči državnim mojster. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujna pomoč«.
9150-2

Frizerka
res dobra moč, vešč vsega dela, išče službo, od 15. maj, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znanko »Kurjavnica«.
9152-2

Mesto čuvaja
vrtarja, hišnika, skladiščnika ali kaj sličnega iščem. Nastop lahko takoj. Naslov v vseh posl. Jutra.
9151-2

Starejša kuharica
zmožna fine in preproste kuhe, išče službo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.
9137-2

Resna šivilja
gre dopolnje brezplačno v pomoč boljši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za nemško konverziranje«.
9272-2

Mladenka

vešč perfektno italijansko, po poklicu šivilja, išče kakršno koli zaposlitve za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna italijansčina«.
9309-2

Boljšja šivilja
boljšja moč, se priporoča za delo oblek, plaščev za dečke in dečke, kostumov, tudi perila. Gre tudi na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro okus«.
9261-2

Izobražena gospodična
išče službo varuhinje pri boljši družini za dopolnilno ali popolno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubitelja otrok«.
9220-2

Vajenci (ke)
Tapetnik takoj sprejme vajenca. Gosposvetska 11, Ljubljana.
9093-44

Pekovskega vajenca
sprejemam takoj. Prednost ima, kdor se je že učil. Kranjc Franc, Na Peči št. 32, Ljubljana, Moste.
9165-44

Modna trgovina
v Ljubljani, sprejme takoj vajenke z odgovarjajočo šolsko izobrazbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo resna«.
9133-44

Frizersko vajenke
in vajenca pridna in poštena, sprejemam takoj. Frizerski salon Bizovičar Franc, Tržaška c. 62, Ljubljana.
9180-44

Vajenca
išče specializirano trgovino. Primerna šolska izobrazba, poštenost in zdravje poroj. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Resna«.
9236-44

Frizersko vajenke
sprejme frizerski salon »Rakara, Prešernova 7.«
9299-44

Pouk
Italijansčino pociati poučujem, grem tudi na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pouk«.
9034-4

Nemško govoriti
in teorije se naučite lahko vsi najhitreje po moji najboljši metodi. Zmerne cene. Informacije od 9. do 10. in od 13. do 15. vsak dan. Salendrova ul. 4-II, Ljubljana.
8992-4

Imam se namen naučiti slovensčine
in nemščine, želim konverziranje z gospodinj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzgojiteljica«.
9161-2

Desidero
lezioni di conversazione con persona istruita d'italiano e italiano. Offerte sotto la sigla »N. J. S.« ali ogl. odd. Jutra.
9050-4

Italijansčino
poučuje diplomirani učitelj. Pride tudi na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden«.
9094-4

Italijansčino
instruira, prevaja, korespondira in tudi konverziranje akademiki, instruira tudi vse gimnazijske predmete. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa-uspeh«.
9216-4

Italijansčino
poučuje profesor romaniščine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strokovno in poceni«.
9236-4

Absolventka
trgovske akademije z znanjem italijansčine želi primerne zaposlitve v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zanesljivo 22«.
9279-4

Ruščino
poučuje mlad gospod po izvršnih metodi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod geslom »Ruščina«.
9289-4

Student

ekonomsko — kom

Avtobusno podjetje

Ing. F. RIBI & Co.

Gorizia

Obratuje samo ob delavnikih:

Odhod iz Gorice ob 7. uri,

prihod v Ljubljano ob 11.30.

Odhod iz Ljubljane ob 14.30 uri,

prihod v Gorico ob 18.40 uri.

Potniki smejo vzeti s seboj le malo prtljage.

Impresa autocorriere

Ing. F. RIBI & Co.

Gorizia

I servizi soltanto nei giorni lavorativi

Partenza da Gorizia alle ore 7,

arrivo a Lubiana alle 11.30.

Partenza da Lubiana alle ore 14.30,

arrivo a Gorizia alle 18.40.

Al viaggiatori è permesso di prendere con se solamente piccoli bagagli.

Motorno kolo

Puch, 250 cm, evid. št. 2-292-41, št. motorja 84630, oddano veloped-ski četi Dragomer pri Brezovici. Če je komu znano, kje se nahaja naj sporoči proti nagradi na naslov: Mojmir Toman, Ljubljana Resljeva c. 30, 9304-31.

Iščem konja

»Dorč, bosanska, visokega 135 cm, rjavega z belo liso na čelu. Na kopitu vžgano št. 61 (ne kakor prej št. 1939). Kdor ja vi, kje se konj nahaja ali pa pripelje, dobi nagrado. Rado Hribar, Gradišče 9, Ljubljana. 8919-31.

Iščem kobilu

črno št. 286, na glavi ima belo liso, zadnja leva noga v binculu bela. Kdor kolli mi sporoči, kje se nahaja dobi lepo nagrado. Vasek, Rado Hribar, Gradišče 9, Ljubljana. 8919-31.

Konja

»Alisa« žig 2369, srednje velikosti, na čelu belo liso, »sargor« žig 4162, velike, močne postavne, star 12 let, pogrešan Kdor kaj ve o njih naj mi sporoči, kje se nahaja, dobi nagrado. Franjo Zdravlj, Dolga vas 17, p. Kočevje. 8976-31.

Iščem kobilu

črno rjave barve, lahka, srednje velika (velikost komata 28 col) 6 let stara, griva in rep črna in dolga, Odana 10, IV. 41 št. 239 (če je št. velika vžgana ni znano) 38 konj. divizionu v Vižmarji, ki je bil razpuščen v Kozlem pri Raiburgu, Nagrada 1000 din. Javiti dragomer pri Brezovici. 9016-31.

Konja temnega

žig št. 1, in navadni voz kmečki s komatom z isto številko, Konja št. 8, s komatom ter kobilu fukso z ostrženimi nogami, žigom št. 7, komat in kmečki voz z isto številko. Nagrada za vsakega konja 500 din od vsakega komata 100 din, voza 200 din. Bavdek Leopold, št. Vid na Cerknici, p. Begunje. 9239-31.

Potujemo v Zagreb

Sprejemamo naročila trgovskega in privatnega značaja. Izvršimo vse posle in pota, ki so s tem v zvezi. Naročila se sprejemajo v nedeljo do 12. ure in v ponedeljek do 18. ure.

SERVIS BIRO — Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/1 — Telefon 21-09.

Gg. LASTNIKI! Prodajo Vaših:

HIŠ, POSESTEV, GOZDOV, INDUSTRIJ itd.

poverite REALITETNI PISARNI ADAMIĆ Ljubljana, Gosposvetska cesta 7, (vis-a-vis »Slamič«)

ZAHVALA

Za izraze prisrčnega sočutja ob izgubi naše zlate, ljubljene mamice

Ane Tavčarjeve

za krasno cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti vsem najlepša hvala.

St. Jernej na Dol., 9. maja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za številne izraze sožalja dole nam povodom smrti naše nepozabne matere oz. stare matere in tete, gospe

MARGERETE ZUPANČIČ

PROF. VDOVE

izrekamo vsem tem potom najtoplejšo zahvalo.

LJUBLJANA, ZAGREB, meseca maja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Za številne ustne in pismene izraze sočustvovanja ob smrti naše blage tašče, matere in babice, gospe

Marije Krek

vдове višjega uradnega svetnika

se vsem najtopleje zahvalujemo. Naša iskrena zahvala velja posebno tudi častiti duhovščini in vsem, ki so spemili drago pokojnico na njeni zadnji poti, zlasti dekanu juridične fakultete, g. univ. profesorju in akademiku dr. Leonidu Pitamcu ter p. n. gg. članom profesorskega zbora juridične fakultete, kakor tudi vsem onim, ki so okrasili krsto s cvetjem.

V LJUBLJANI, dne 9. maja 1941.

Prof. dr. GREGOR KREK
z rodbino

Kastelic Alojzij

šofer, vpoklican 22. III. v šabac, 65 vod avtokolone se še do danes ni vrnil. Zadnje sporočilo sem prejel 4. IV. 1941 iz šabca. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti na naslov: Kastelic Zofija, Ob Ljubljani 63, p. Moste Ljubljana proti povrnitvi stroškov. 8894-31.

Tisoč din nagrade

dam onemu, ki pove, kje se nahaja kobilu prama »Lucas«, stara 6 let, na nogi ima žig 304. Na glavi ima belo zvezdo. Na zadnji nogi levi ima pod kolonom staro, trdo ostriženo udarica. Jugovic Vinko, Ljubljana, Bernekarjeva ul. 42. 9063-31.

Konj, temen pram

bolj mišje barve, visok 175 cm, zadnja leva noga v binculu bela, na levi nogi žig 170-16, lastnik dobi nagrado, kje se konj nahaja v ogl. odd. Jutra. 8861-31.

Konj Pubi

rdeče barve z belo liso na glavi, zadnji nogi z daj nekoliko beli, dodeljen komori I. bataljonu plan puka, žig 14. mera 165-185-1925. Proti dobri nagradi sporočiti na naslov: V. Wehr, Škofja Loka, Kolodvor. 9113-31.

500 din nagrade

dobi, konj pram, kje je moj konj pram, z o. premo, žigom 196, majhno zvezdo na glavi, »vsega malo poveseha, od dan v Buzjanih. Nagrada Pavel Birtič, Stara Vrhnika 49. 9114-31.

Kobila

žig št. 129 se išče, 8 let stara, svetlo kostanjeve barve, 165 cm visoka. Na zadnji nogi ima malo belo liso. Kdor mi jo vrni, naj pa sporoči, kje se nahaja dobi lepo nagrado. Golob & Co., tov. kem. izdelkov, Ljubljana Vič. 9202-31.

Konja

»fuksa« visokega, z veliko črno liso na glavi, najbrže brez žiga, »iščem. Kdor ve zanj, naj sporoči proti nagradi na naslov: Marija Kepic, Moste 33 p. Komenda. 8421-31.

Najdeni konji

Kobila Toler prama, 4 leta stara, na čelu malo bela, na smrčku malo bela, srednje težka, lepa, črna kobila, zvezda, malo na glavi, zadnje noge malo bele, 6 let, srednje težka, lepa, 155 visoka. Zelen Toler šemel, visok 155, srednje težek, 6 let star. Polzeve se Franc Rugej, Mestni trg 17, III., Ljubljana. 9189-31.

Črn konj pram

5 let star, na čelu zvezdo, na nosu liso, prvi dve nogi in zadnja leva noga v binculu. Kdor bi kaj vedel, naj se oglas na naslov: V. Ivan, Ljubljana, Kolodvor. 9288-31.

1000 din nagrade

dam kdor mi javi, kje se nahaja konj »Sargor«, temen fuksa žig 2518 na čelu lisa, 154-169 cm, 8 let, mizokrvnen, kepast, gost, kratak močan vrat, močne noge, mala kopita, široka hata, hiti se belih predmetov, oddan v Dravljah I. bataljona, Franjo Steh, Videm polje. 9252-31.

Proti nagradi

črno kobilu, 6 let staro, na glavi ima malo belo zvezdo, 160-180 žig na kopitu 300, oddana proti avionski četi 40 pešpola Kalnus in Omerlec Ljubljana. 9287-31.

INSERIRAJ

V »JUTRO«

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ERNE — juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34

8-34